

GAZETA LWOWSKA.

W Piątek

N^{ro}. 79.

13. Lipca 1827.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

— Z Wiednia. —

Kommissyja ustanowiona do rozpoznania korzyści funduszu umarżającego, zdała Najjaśniejszemu Panu z rezultatów, które się w dwudziestem półroczu w tym instytucie okazały, następującą sprawę:

Najjaśniejszy Panie!

Po upływie dwudziestego półrocza od utworzenia powszechnego funduszu umorzenia procentowego długu Stanu, przez Waszę Cesarzką Mość mianowana i z największym uszanowaniem podpisana Kommissyja, zebrała się według przepisu najwyższego patentu z d. 23. Stycznia 1817, w d. 24. Kwietnia 1827, aby rozpoznać korzyści funduszu umarżającego w upłynionem półroczu.

Sporządzony w tej mierze protokół, do którego załączone są rachunki i akt likwidacyi względem śledztwa w głównej kassie funduszu umarżającego, przez Kommissyję przedsięwziętego, złożony jest w załączeniu Waszej Cesarskiej Mości z największym uszanowaniem.

Główne rezultaty działania funduszu umarżającego w dwudziestem półroczu, to jest od 1. Września 1826 do końca Lutego 1827, są następujące:

a) Majątek czynny funduszu z początkiem dwudziestego półrocza 176 mil. 773,537 ZR. 44 1/8 kr. wynoszący, w ciągu onegoż pomnożył się o 4 mil. 878,447 ZR. 46 4/8 kr., i wynosił z końcem dwudziestego półrocza 181 mil. 651,985 ZR. 30 5/8 kr.; a że funduszowi umarżającemu przy onegoż utworzeniu w dniu 1. Marca 1817 oddany kapitał pierwotny czynił 50 mil. 135,627 ZR. 21 2/8 kr., przeto w tymże czasie pomnożył się takowy o 131 milionów 516,358 ZR. 9 3/8 kr.

b) Od rzeczzonego czynnego majątku, wypada przy końcu dwudziestego półrocza roczna ilość procentu 5 mil. 754,793 ZR. 2 1/4 kr. M. K., która z końcem dziewiętnastego półrocza tylko 5 mil. 514,046 ZR. 32 1/2 kr. wynosiła; przeto nadrosło znowu 240,746 ZR. 29 3/4 kr.

Fundusz umarżający pobiera ze skarbu Państwa na spłacenie nowszego długu stanu roczną umarżającą kwotę półszosta miliona ZR. w M. K.; ztąd ogólny onegoż roczny dochód wynosi

11 mil. 254,793 ZR. 2 1/4 kr., oraz 100 3/8 ZR. 30 kr. pięcioprocentowych efektów w necie, i od czasu swojego założenia aż do czasu pomnożył się o 8 milionów 665,286 ZR. 37 1/4 kr.

c) W dwudziestem półroczu na opłacenie nowego długu stanu nie weszła półroczna kwota 2 mil. 750,000 ZR., lecz tylko 1 mil. 263,770 ZR. 50 kr. z kassy centralnej stanu, zatem podniesiono inniej o 1 mil. 486,229 ZR. 10 kr., ponieważ w roku zarządu 1827 przypadają do niszczenia wypłaty pożyczki loteryjnej z lat 1820 i 1821, a mianowicie d. 1. Czerwca i 1. Października 2 mil. 999,475 ZR.

d) Fundusz umarżający wynosił w dwudziestem półroczu w monecie konwencyjnej procentowego długu stanu 5 mil. 53,777 ZR. 6 2/8 kr., czyli zredukowawszy na pięcioprocentowe efekta, 4 mil. 527,077 ZR. 25 kr., i wyłożył na to 4 mil. 47,342 ZR. 8 kr. M. K.

Całe wykupno procentowego długu stanu w monecie konwencyjnej przez fundusz uskutecznione, wynosi teraz od czasu tegoż utworzenia 121 mil. 913,732 ZR. 16 1/8 kr. w kapitalnej, nominalnej ilości, a zredukowawszy na pięcioprocentowe efekta 99 mil. 696,437 ZR. 3 kr.

Na przypadek wypłaty pożyczki loteryjnej Stanu w trzynastem, czternastem, piętnastem, szesnastem, siedemnastem i dziewiętnastem półroczu, użyto 11 mil. 447,590 ZR., i tym umorzono w kapitale pożyczki loteryjnej, mianowicie:

z roku 1802	616,900 ZR.
— 1820	3 mil. 900,000 —
— 1821	2 mil. 400,000 —

Razem 6 mil. 916,900 —

Równie sześcioprocentowe Kamery Nadwornej obligatyje podczas ciągnięcia w d. 2. Stycznia i Czerwca 1825 w losowaniu do zapłacenja wypadły, w kwocie 474,712 ZR. 25 kr., zapłacone zostały w szesnastem i siedemnastem półroczu *al pari*.

e) Z rocznego uposażenia dwóch tysięcy ZR. poświęconego z skarbu państwa na umorzenie dawniejszego długu stanu, i w dwudziestem półroczu podniesiono półroczną kwotę jeden milion ZR., i użyto ilości 1 mil. 16,059 ZR. 5 kr. M. K. na wykupno podług obiegu na

)(

gieldzie, kapitału 2 mil. 466,971 ZR. 57 7/8 kr. Jeżeli dalej policzymy do wykupionej summy w obligacjach 45,076 ZR. 42 7/8 kr., które jako nadzwyczajne wposażenie wpłynęło z kassy centralnej dla funduszu umarżającego, przeto summa umorzenia w dwudziestym półroczu czyni 2 mil. 512,048 ZR. 40 6/8 kr. w kapitale, czyli zredukowawszy na 2 1/2 procentowe efekta, 2 mil. 355,433 ZR. 30 kr., a dodawszy owe w przeszłym półroczu wykupione 50 mil. 943,372 ZR. 10 6/8 kr., tedy umorzenie w całym okresie wykupna, od 14. Kwietnia 1818 aż do końca Lutego 1827, na 2 1/2 procentowe efekta zredukowawszy, wyniesie 53 mil. 298,805 ZR. 40 6/8 kr., z czego podług przepisu najwyższego patentu z d. 21. Marca 1818, za lata 1818 włącznie aż z 1826, już 45 mil. 121 ZR. publicznie umorzono, i jeszcze 1 mil. 500,000 ZR. 30 kr. w tym samym celu jest przygotowane.

Gdy z mil. 355,433 ZR. 30 kr. po części w dwudziestym półroczu wykupionemi po części z kassy centralnej otrzymanemi, nie osiągniono umorzenia przeznaczonej półrocznej kwoty 2 mil. 500,000 ZR., zatem do uzupełnienia potrzebne 144,566 ZR. 30 kr. wzięto z owych 6 milionów 149,798 ZR. 30 kr. obligacji dawniejszego długu stanu, które z końcem dziewiętnastego półroczu do majątku fundusz pomarżającego policzone, według najwyższego przepisu do uzupełnienia rocznej mającej być umorzonej kapitałnej summy 5 mil. ZR. są przeznaczone. Gdy dalej przez losowanie w dwudziestym półroczu z tej summy jeszcze 18,400 ZR. 50 kr. przeszło do nowego długu stanu, przeto summa obligacji dawniejszego długu stanu, znajdujących się jeszcze z końcem dwudziestego półroczu pomiędzy majątkiem pożytki przynoszącym, wynosi jeszcze 5 mil. 986,831 ZR. 15 kr.

W Wiedniu d. 23. Kwietnia 1827.

(Następują podpisy.) (G. W.)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Brazylija.

Globe and Traveller zawiera listy z Rio de Janeiro z dnia 20. Kwietnia, podług których wojsko Brazylijskie stało w St. Paulo i w okolicy Rio Grande. Obawiają się, aby dowód zboża dla stolicy i prowincyj zachodnich nie był przecięty. Rozchodzi się także wieść, że wojsko Buenos-Ayreskie ogłasza wolność niewolników. Tymczasem Cesarz spokojny w Rio de Janeiro, i zdaje się nie troskać z powodu posuwania się wojska republikańskiego. List z dnia 16. Kwietnia mówi, że układy o pokój z Rządem Buenos-Ayreskim pomyślny. wzięły obrót. (G. W.)

Wielka Brytania i Irlandyja.

Obiedwie Izby Parlamentu zebrały się przeciw zwyczajowi w Sobotę dnia 23. Czerwca, aby ułatwić kilka jeszcze nagłych spraw przed następującym zamknięciem posiedzeń. Lecz zajęty się tylko interessami dotyczącymi się miejscowości.

W Izbie Parów dnia 25. Czerwca przetożono raport wydziału względem poprawki do bilu, uczynionej na posiedzeniu w d. 22., i z powszechnem zadziwieniem takowy przyjęto, albowiem w terażniejszym stanie nie może być ten bil wykonany, chociażby nawet po raz trzeci był odczytany. Bil P. Kanninga względem zboża na składach, z Izby niższej nadeszły, został po piérwszy raz odczytany, drugie onegoż odczytanie przeznaczono na d. 25.

Izba niższa odłożyła swoje posiedzenia do d. 29. Czerwca, aby Parom zostawić czas do ukończenia ich prac ostatnich.

Bardzo długa mowa, którą P. Kanning na posiedzeniu Izby niższej w d. 19. Czerwca poprzedził nowy wniosek względem sprzedaży zboża w składach znajdującego się, (udzieliłszy onę już po krótcie) zawiera w treści:

»Bil z roku 1822, rzekł P. Kanning, tak jest niedokładny w swoich zasadach, że nigdy nie był wykonany. Ten bowiem zawiera warunek, przez który sam staje się nieużytecznym, aby mianowicie zboże zagraniczne dopiero wtedy mogło być na targi angielskie wywożone, gdy pszenica angielska będzie kosztowała 80 szyl.; ten artykuł, jako prawdziwe straszdyło, wszystkie inne zniszczył.«

Podczas ostatnich narad nad przedmiotem ani jeden nawet członek Izby niższej nie zgodził, aby postąpiono podług zasad bilu z 1822. Każdy przeciwnie życzył sobie istotnych odmian w prawie, które przez swoją niedokładność w samym powstaniu upadło. Przyjęliśmy w Izbie niższej bil, stanowiący ceny 62 i 60 szyl., lecz bil ten nie z naszej winy i nie będąc w głównym punkcie zaczepiony, upadł w Izbie wyższej. Ztąd powstały trudności, które w całym kraju wzbudzają obawy. Ztąd, ponieważ te trudności istnieją, potrzebaby im zaradzić, aże obawy coraz się powiększają, tedy trzeba im wyznaczyć granice. Teraz, że wszystko to pochodzi z wysokich cen zboża, więc przychodzi zacy Członek (P. Western, żądający przywrócenia bilu z 1822) z wnioskiem, aby zrzec się ceny 62 szyl. i obrócić natpmiast cenę 70 szyl. Podczas, gdy początkowo dążyliśmy do tego, aby zmniejszyć ceny. (Śmiech powszechny.)

Niechaj mi wolno będzie przeciwko wnioskowi do bilu z 1822 uczynić uwagę, że nie chodzi tu o samo w mowie będące pytanie, czyli miasto 60 położyc mamy 70, lecz czyli musimy zrzec się przyjętych zasad, ponieważ takowe nie miały szczęścia być uznanemi w drugiej Izbie?»

»Nie chcę przez to powiedzieć, że żący Członek z braku zdolności nie umiał jasno swego przełożyć wniosku. Tyle ma ón światła, co każdy inny Członek Izby niższej; ale czemu nie wystawił nam powodów, dla których podobnych nam doradza rzeczy?»

»Wyznaję, iż nie możemy tak pozostać, jak jesteśmy, lecz musimy coś czynić; atoli tok, którego bym Izbie niższej doradzał, jest prosty. Gminy Anglii jeszcze nie upadły tak dalece, aby się publicznie wyrażonych zasad zrzekły i bil swój, który z tylą trudnościami wypracowały, jak zły gąłgan nogami podeptać musiały, jedynie dla tego, ponieważ w Zgromadzeniu z resztą w każdym względzie szanownem owe zasady i ów bil nie zostały, że wszelką, jakiej sobie życzone, grzecznością przyjęte i że przeciwnie spotkała ich poprawka, która nie tylko, że całe nasze niszczy dzieło, lecz stawia jeszcze inne zasady, które naszym zupełnie wprost się sprzeciwiają. Izba niższa musi czuć obrazę, a gdyby przy postępowaniu, jakiego dopuszczają się przeciwko Izbie niższej, hanba dla téjże okazała się, tedy ona takowej nie podda się.« (Słuchajcie! słuchajcie!)

(Dokończenie nastąpi.)

Wyspy Jońskie.

Wiadomości z Korfu z d. 7. Czerwca zawierają: List własnie co dopiero z Zante d. 26. odebrany donosi, że w d. 31. Maja zpołudnia na rzeczonyj wyspie oznajmiano pokazanie się okrętów tureckich. Dnia następującego rano, (1. Czerwca) widziano tamże okręty i poznano, że to była flota Konstantynopolitańska; składała się zaś z 27 okrętów, 4 mianowicie 1 liniowego, 8 fregat, 12 korwet, 4 brygow i 2 galiot, i krążyła cały dzień 1. t. m. po morzu Morei. Lord Cochrane, który z fregatą Hellas znajdował się, między Skrophen i Patras, za zbliżaniem się floty Tureckiej opuścił tę pozycyją i całe popołudnie pierwszego tego miesiąca strawił między Skrophen a kanałem Itaki.«

»Dnia 2. t. m. znajdowała się flota Konstantynopolitańska blisko Zamku Tornese; Lord Cochrane oddalił się jeszcze więcej od stanowiska, które w d. 1. t. m. zajmował, Grecki okręt parny nie był z nim; statki, które zdobyły zostały zawsze za fregatą Hellas!«

»Zaraz po oznajmieniu z Zante, że flota Konstantynopolitańska przybyła, znajdujący się

tamże wydział Grecki wysłał dwóch gońców, aby o tém Lorda Cochrane zawiadomili. Synowiec ostatniego przybył w dniu 31. Maja do szpitala w Zante, gdzie odbędzie kwarantanaę a potem jak słychać, uda się do Marsylii.«

»Okręt parny Joński Sir Fryderyk Adam, który w d. 5. t. m. ztąd do innych wysp Jońskich wypłynął, tego samego dnia przed południem spotkał na morzu pod Paxo, ósmnaście okrętów wojennych do floty Konstantynopolitańskiej należących. Komendant okrętu parnego, P. Thomas pytany był od Turków, kto jest? Na oświadczenie, że należy do angielsko-jońskiego Rządu, dozwolono mu płynąć dalej, zapytawszy się go jeszcze czyli niewie, gdzie się znajduje Lord Cochrane, ponieważ okręty tureckie zajęte onegoż wyszukaniem.«

»Wpóźniejszym liście z Korfu z d. 10. Czerwca wyrażono: Okręt parny Joński Sir Fryderyk Adam, który wczoraj zpołudnia o godzinie trzeciej, jak zwyczajnie ze swojej tygodniowej żeglugi do innych wysp Jońskich powinien był tu zawinąć, stanął dopiero wnoocy o godzinie 10. w tym porcie. Przyczyna tego spóźnienia jest następująca: Wczoraj rano, gdy okręt ten odbił z wyspy Maury w celu udania się tutaj, spotkał na tamecznym morzu dwie fregaty tureckie. Okręt parny płynąc wciąż, pod banderą Jońską, zbliżył się, mocno do jednej z tych fregat; Komendant tejże, który jakto zwykli Kapitanowie Tureccy w takich okolicznościach, mając podejrzenie, że banderą jest oszukany, a może sądząc, że ma przed sobą Grecki okręt parowy (Karteria) dał do niego ognia; Kapitan okrętu parnego, P. Thomas, zatknął potem banderę Angielską i chciał dalej płynąć. Zatkanie dwóch bander wzbudziło w Kapitanie Tureckim jeszcze więcej podejrzenia, i ten dał do okrętu parnego 7 do 8 wystrzałów kartaczowych, które jednakże żadnej nie uczyniły szkody, lecz zmusiły Kapitana Thomas wrócić natychmiast do Santa Maura. Przyszedłszy do siebie z przestachu, udał się na nowo w podróż, i widział, że fregaty Tureckie obróciły się ku Sajades i dla tego aż tutaj bez żadnego przypadku odbył swoją drogę.«

»List z d. 7. t. m. nadeszły dzisiaj rano z Zanty, donosi, że flota Konstantynopolitańska, która na morzach pod Zante i Moreą krążyła, oprócz kilku okrętów wojennych, które płyną po morzu pod Messolungą i Patras, zupełnie z tych okolic oddaliła się. Fregaty Hellas nie widziano już więcej z Zanty, i najmniejszej na téj wyspie nie miano wiadomości, dokąd się udała. W d. 6. t. m. wydano na nowo do zatoki Patraskiej spedyccyje, które, jak wiadomo w skutek oświadczenia Lorda Cochrane, po jego zjawieniu się na mo-

rze Jońskiem, że owa zatoka jest w stanie obłędzenia, na rozkaz Angielskiego Rezydenta w Zante były wstrzymane.»

»W d. 4. t. m. zawinął do Zante po ośmiudniowej żegludze z Poros szoner Unicorn należący do Lorda Cochrane. Synowiec Lorda Cochrane, znajdujący się w szpitalu Zanty, udał się natychmiast na pokład Unicorna, który jeszcze tego samego wieczora, jak twierdzą, wyszedł pod żagle do Marsylii.«

»Podług wiadomości z Prewezy odebranych, przybył tamże syn Seraskiera Reszyd Paszy w Janinie, gdzie jako Gubernator mieszkać będzie. Jego Kiaja, jest Sulejman Bej Konizza (Albańczyk) Ibrahim Passza, jak się równie z Prewezy dowiadujemy, znajdował się w pierwszych dniach tego miesiąca w Patras; jego wojsko Arabskie osadziło Vostizę w zatoce Lapanckiej. Naczelnicy 30 wsi wzdłuż tej zatoki mieli się stawić przed Ibrahimem Paszą i onemuż się poddać.«

Listy z Zanty z d. 12. Czerwca donoszą, co następuje: »Podczas, gdy tutejsi mieszkańcy sądzili, że fregata Hellas znajduje się jeszcze na morzu Jońskiem, dowiadujemy się przez okręt Joński, który tu w ośm dni z Poros zawinął, że fregata owa powróciła znowu na Archipeląg, a mianowicie do Poros, gdzie Lord Cochrane zaraz po zjawieniu się floty Tureckiej na morzu Patraskiem w pierwszych dniach tego miesiąca musiał się udać, ponieważ o tym swoim ubrocie zachowuje tajemnicę, aby tém łatwiej uszedł pogoni floty Tureckiej. Do Spezzyi zawinął także okręt parny Grecki Karteria, i to pierwiej, niżeli fregata Hellas, dla naprawy masztów, które burza na morzu pod Zantą uszkodziła.«

»Angielski filelen Podpułkownik Gordon, który zdaje się, że mocno postanowił na zawsze opuścić Grecyją, ponieważ postępowanie Greków po kapitulacji klasztoru w Piraens mocno go oburzyło, odbywszy kwarantannę w Cerigo, przybył tu w d. 7. t. m., a wczoraj zawinęli tu na okręcie Jońskim po osmiudniowej żegludze z Poros Oficerowie Bawarscy: Baron Teodor Hügler*), Karol Kratzeisen, Filip Schönhammer, Jan Schnitzlein, i lekarz Sebastian Schreiner, wraz z podoficerami jako służącymi, którzy w towarzystwie Podpułkownika Heidegger w Listopadzie roku zeszłego do Grecyi byli popłynęli, i za kilka dni udadzą się w dalszą podróż do kraju swojego. Podpułkownik Heidegger miał popłynąć do Milo, gdzie ma kazać odkopywać starożytności.« (D.A.)

*) Pierwej rozeszła się była wieść w Korfu, że poległ w bitwie pod Atenami w d. 6. Maja.

Przyp. Do. Au.

Francyja.

Monitor z d. 27. Czerwca zawiera następujący rapport względem nieporozumień między Francyją a Dejem Algierskim: »W d. 11. t. m. rano zawinęła król. galieta la Torche pod rozkazami Kapitana fregaty Faune przed Algier, i oddała Francyzkiemu Jeneralnemu Konzulowi P. Deval, rozkazy ze strony Ministerstwa spraw zewnętrznych. P. Deval udał się natychmiast na pokład fregaty, dał rozkaz, aby Członkowie Konzulatu i poddani Francuscy opuścili Algier; wsiedli oni na bryg Francuzki i ten połączył się potem z galiotą, na której znajdował się Konzul. Tu P. Deval porozumiał się z Kapitanem okrętu liniowego Collet, dowodzącym dywizyją morską do Algieru wyznaczoną, względem środków, jakieby przeciwko Dejowi przedsięwzięć należało, aby otrzymać zadosyć uczynienie.«

»Ułożyli więc notę, w której żądali, aby deputacyja mając Vetil Hardgi, czyli Ministra spraw zewnętrznych i siły morskiej Algierskiej na czele, udała się na pokład okrętu naczelnego Dowódcy eskadry, przeprosiła Jeneralnego Konzula za postępowanie Deja; dalej, aby bandera Francuzka na twierdzach Algierskich zatknięta, powitana była strn wystrzałami działowemi. Jeżeli to nie nastąpi, na tenczas rozpoczną się kroki nieprzyjacielskie.«

»Nota wspomniona podana została Dejowi przez Sardyńskiego Jeneralnego Konzula. Żądane zadosyć uczynienie nie nastąpiło we 24 godzinach, a zatem układy zerwano.«

»Korweta Wulkan zabrała król. Wice-Konzulów w Bonna i zamku la Castle, jakoteż Francuzów w tych okolicach osiadłych. W d. 16. Czerwca stała dywizya Francuzka przed Algierem; korsarze Algierscy zamknięci w porcie i nie mogli szkodzić handlowi.« (G.W.)

Królestwo Polskie.

— Z Warszawy. —

Na posiedzeniu Sądu Sejmowego na d. 15. Czerwca odbytym, w myśl artykułu 16go Postanowienia królewskiego z d. 5. (19.) Kwietnia r. b. JW. Prezydujący w tymże Sądzie wyznaczył Delegacyją do instrukcyi wniesionej sprawy, złożoną z J.O. Xięcia Michała Radziwiłła, Senatora Wojewody, niemniej z JWW. Senatorów Kasztelanów: Tyszkiewiczza, Hrabiego Bninckiego, Wistniewskiego i Rembielińskiego. (K.W.)

(Zdanie sprawy Komitetu śledczego do J. G. M. W. Xięcia Konstantego, Cesarzowica i t. d., zobacz w dołączonym tu Dodatku nadzwyczajnym do Nru. 28. Rozmaitości, które wyjdą w Poniedziałek)